

Vitkindade gäss Nävekvärn 2013

**Fågelföreningen
Tärnan
Nyköping/Oxelösund**

På uppdrag av Nyköpings kommun

Under 2013 vid sex tillfällen från slutet av juni till början av september har Fågelföreningen Tärnan Nyköping/Oxelösund på uppdrag av Nyköpings kommun räknat vitkindade gäss i Näveksvarn, i området kring hamnen, badplatsen och fotbollsplanerna vid Hyttvallen.

Omslagsfoto: Vitkindade gäss på en av hamngräsmattsytorerna i Näveksvarn.

Foto: Jan Gustafsson.

Inventeringen utförd av Björn Johansson, Fågelföreningen Tärnan.

Foton i sammanställningen Björn Johansson och Jan Gustafsson. Korrekturläsning Karin Lindström.

Sammanfattning

Från slutet av juni till början av september har inventerare Björn Johansson från Fågelföreningen Tärnan räknat rastande/betande vitkindade gäss i Näveckvarn. Han har besökt området vid sex tillfällen, och inventerat på gräsyterna/vattnet vid och i anslutning till Näveckvarns hamn, badplatsen och fotbollsplanerna vid Hyttvallen.

Området i Näveckvarn som besökts har indelats i olika delområden för att lättare få kontroll över ytorna som besöks av de vitkindade gässen. All rapportering har redovisats i Artportalen Svalan under ett specifikt syfte (Räkning av vitkindade gäss i Näveckvarn 2013 (Id:1407)). Områdena har namngetts med följande namn i Artportalen: Pryssgårdsvikens mader, Pryssgårdsviken, Badplatsen Näveckvarn, Næveåns utlopp, Hamnen Näveckvarn, Hamngräsmattorna Näveckvarn samt Hyttvallen. Områdena visas på specifika områdeskartor nedan.

Hela det inventerade området hyste vid inventeringstillfällena maximalt 170 individer, adulta och juvenila. Områdets gräsytor är få inom hamn- och badplatsområdet, därför besöks sannolikt även andra gräsytor utanför de inventerade områdena. Pryssgårdsvikens mader har restaurerades under augusti och början av september för att attrahera gässen.

Området var inte färdigt för gässen innan dessa försvunnit från Näveckvarn.

Besökstillfällen

23 juni

På gräsyterna som inventerades fanns 136 vitkindade gäss, fördelade på 95 adulta och 41 juvenila fåglar. Familjegrupperna var på ytorna i och vid hamnområdet, och en flock (45 ex) betade på fotbollsplanen Hyttvallen. Dessa fåglar utgörs framförallt av icke könsmogna fåglar samt exemplar som fått sin häckning prederad och då avbrutit denna.

9 juli

Väldigt få individer kunde då noteras på de inventerade ytorna, sannolikt var gässen då på någon annan närbelägen gräsyta/vattenområde.

23 juli

168 individer (adulta + juvenila) noterades totalt vid de olika inventeringsytorna tillsammans. Denna räkning visades sig vara den gång när flest fåglar kunde noteras.

6 augusti

Nu noterades totalt 160 fåglar. De flesta var nu på fotbollsplanen Hyttvallen och betade.

20 augusti

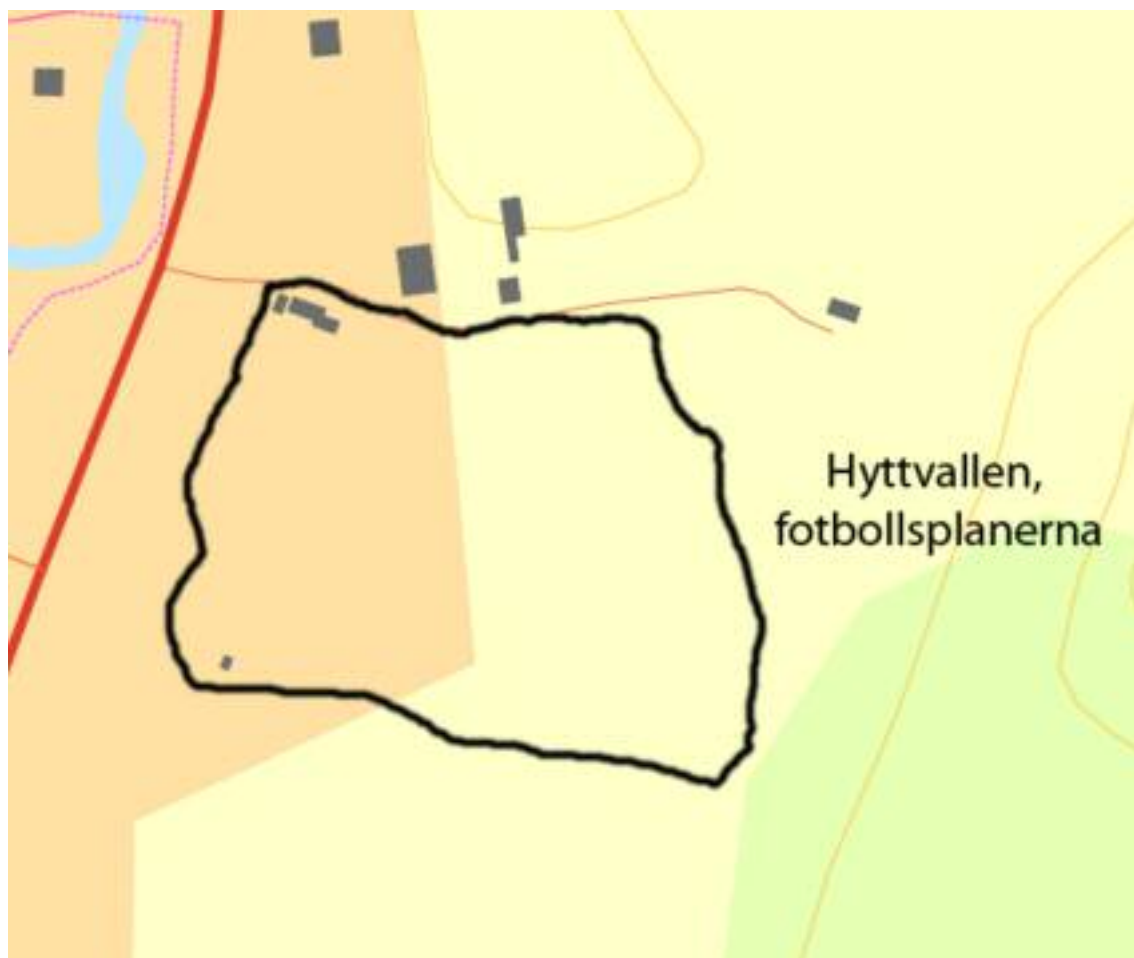
Enbart 2 individer noterades. Pryssgårdsvikens mader hade nu slagits, men en bård av vass var kvar i den del som var närmast öppen vattenyta.

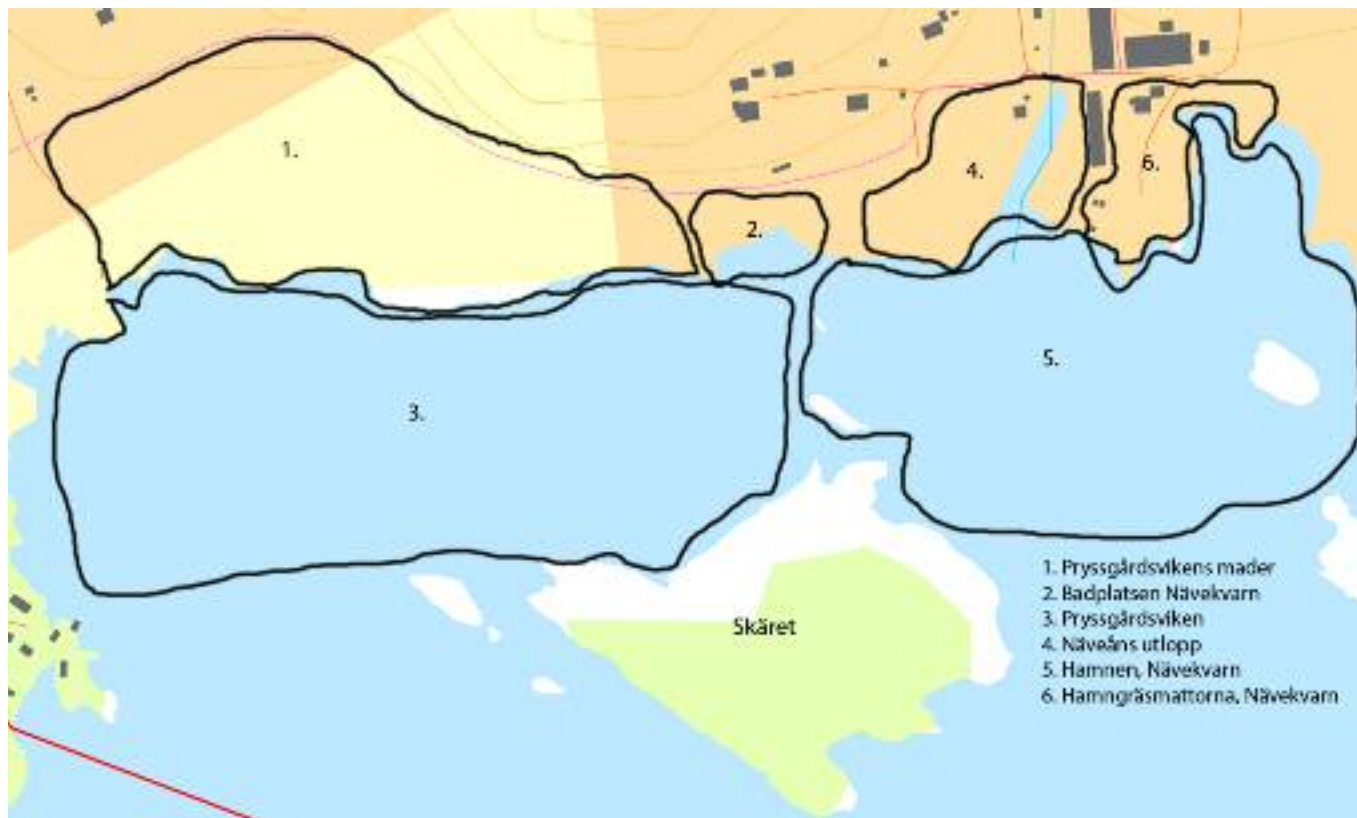
3 september

Inga vitkindade gäs hittades vid besöket.

Antal	Ålder	Lokal	Fråndatum
Ej återfunnen		Hyttvallen, Nävevarn	2013-09-03
Ej återfunnen		Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-09-03
Ej återfunnen		Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-09-03
Ej återfunnen		Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-09-03
Ej återfunnen		Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-09-03
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-09-03
2		Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-08-20
Ej återfunnen		Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-08-20
Ej återfunnen		Hyttvallen, Nävevarn	2013-08-20
Ej återfunnen		Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-08-20
Ej återfunnen		Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-08-20
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-08-20
100		Hyttvallen, Nävevarn	2013-08-06
5		Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-08-06
10		Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-08-06
40		Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-08-06
5		Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-08-06
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-08-06
Ej återfunnen		Hyttvallen, Nävevarn	2013-07-23
20	Adult	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-07-23
14	1K+	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-07-23
12	Adult	Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-07-23
2	1K+	Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-07-23
40		Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-07-23
80		Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-07-23
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-07-23
11	Adult	Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-07-09
Ej återfunnen		Hyttvallen, Nävevarn	2013-07-09
Ej återfunnen		Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-07-09
Ej återfunnen		Pryssgårdsviken, Nävevarn	2013-07-09
40	Adult	Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-07-09
4	1K	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-07-09
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-07-09
4		Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-07-09
45	Adult	Hyttvallen, Nävevarn	2013-06-23
22	Adult	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-06-23
1	Adult	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-06-23
23	1K	Hamngräsmattorna Nävevarn, Nävevarn	2013-06-23
12	Adult	Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-06-23
18	1K	Näveåns utlopp, Nävevarn	2013-06-23
3	Adult	Hamnen, Nävevarn, Nävevarn	2013-06-23
12	Adult	Badplatsen Nävevarn, Skäret	2013-06-23
Ej återfunnen		Pryssgårdsviken, Nävevarn	2013-06-23
Ej återfunnen		Pryssgårdsvikens mader, Skäret	2013-06-23

Områdena

Åtgärder

Här följer några bilder från områdena och synpunkter på vad som kan göras för att minska antalet vitkindade gässen i dessa områden.

Hyttvallen

Områdets gräsplaner och grusytor är fina betesytor för gässen då de helst vill äta av det spröda färska korta gräset. Här skulle man kunna skapa några gräsytor som klipps, söder om den trädridå som finns söder om fotbollsplanen. Stör man sedan gässen flitigt på fotbollsplanerna och låter gässen vara i fred (ostörda) på de nya gräsytorerna så kommer de på sikt att i de flesta fall välja de nya ytorna.

Pryssgårdsviken

Detta är den öppna vattenytan utanför Pryssgårdsvikens mader och badplatsen. Här bör man i största möjliga mån se till att gässen få vänja sig med att vara ostörda för att då kunna ta sig upp på maderna som ordnats för dem.

Pryssgårdsvikens mader

Området har restaurerats under augusti och maderna har slagits. Området har bl.a. iordningställt för att locka till sig de vitkindade gässen. Det betas numera av nötkreatur. Vad som behöver göras är att försöka få till några riktigt kortbetade områden i nära anslutning till vattenytan och framförallt se till att det inte finns någon vassbård mellan maderna och vattnet, eller förlita sig på att nötkreatureren äter bort vassen där. Man kanske måste göra olika hägn inom den betade hagen för att öka betetrycket på vissa partier och därmed locka till sig de vitkindade gässen.

Badplatsen

Områdets badplats drar lätt till sig de vitkindade gässen, då det är lätt för gässen att landa på vattnet och sedan simma mot sandstranden, för att sedan beta på det korta gräset ovanför sandytorna. Här har man hägnat in sandstranden med stängsel vilket är bra. Man bör även ute i vattnet lägga s.k. länsar i en båge från bryggan som går mot ön Skäret till vasskanten mot den betade maden. Är denna läns i rullande format så vill inte gärna gässen simma/klättra över denna, framförallt när de har ungfåglar(juvenila icke flygga) med sig. Med länsen gör man också att man styr gässen mot Pryssgårdsvikens mader. Detta fungerar som allra bäst när fåglarna ruggar (har sämre flygförmåga) eller har icke flygga ungar med sig.

Näveåns utlopp

På båda sidor av åns utlopp betar gässen på de gräsytor som finns. Här kan man försvåra för gässen att ta sig till dessa ytor genom att sätta upp stängsel (på samma sätt som vid badplatsen). Man måste också se till att de låga uppfartsvägar som finns i anslutning stängs igen så att gässen inte kan vandra upp. Detta gäller främst när de har ungfåglar som ännu inte kan flyga med sig.

Hamngräsmattorna

Detta område avser ytan båda sidor om småbåtshamnen. Här bör man se till att gässen inte kan vandra upp på de platser där man gjort nedfarter för båtiläggningar. Man skulle kunna sätta upp stängsel som lätt kan hängas av när sjösättning av båt skall göras, man måste då se till att hålla denna uppfart för gässen stängd efter en sjösättning. Man bör även här hägna in med stängsel de ytor som man vill vara mindre besökta av gässen.

Sammanställt september 2013
Jan Gustafsson

Fågelföreningen
Tärnan
Nyköping/Oxelösund